Albiniţa Costescu
Dumitru Iarca

Geografie

(România, Europa, U.E.)

BACALAUREAT 2017

sinteze și teste
enunțuri și rezolvări

Editura GIMNASIUM

Cuprins

Sinteze / 4

- Spațiul European / 4
- Spațiul românesc / 18
- Uniunea Europeană / 29

Teste finale / 37

- Subiectul I / 37
- Răspuns / 137
- Subiectul al II-lea / 160
- Răspuns / 260
- Subiectul al III-lea / 284
- Răspuns / 336

Spațiul european

• Suprafața Europei: 10.170.000 km^2; 7.05% din uscatul Terrei(este penultimul continent ca suprafață).

• Populația : peste 700 milioane loc; 12.5% din populația Terrei, este pe locul 3 după Asia și America)

I. Poziția geografică, limitele:

1) Poziția geografică și limitele

- este situată în întregime în emisfera N, între Capul Nord (71^0 lat. N.) și capul Marroqui (la 36^0 lat. N.) și se desfășoară pe 4.000 km N→ S în V = Capul Roca (9^0 long. V), iar în E Munții Ural (67^0 long. E)→ se desfășoară pe 7.000 km V→ E.
- formează cu Asia o masă continentală, Europa apare ca o prelungire a Asiei, ca o mare peninsulă (ambele aparțin de placa tectonică Eurasiatică).
- Europa este încadrată la:
  - N: Oceanul Arctic;
  - S: Marea Neagră și Marea Mediterană;
  - V: Oceanul Atlantic;
  - E: Munții Ural, fluviul Ural, Marea Caspică și Munții Caucaz.

2) Țărmurile sunt foarte crestate (au 80.000 km lungime) și sunt variate genetic:

• principalele articulații:

- **peninsule**: Scandinavia, Iutlanda, Kola (în Nord), Iberică, Italică, Balcanică, Pelopones, Crimeea (în Sud), Bretagne (în Vest)
- **insule**: Islanda, Arhipelagul Britanic (cu insulele M. Britanie, Irlanda, Hebride, Orkney, Shetland), Arhipelagul Azore în Oc. Atlantic (aparține Portugaliei). Arhipelagul Canare în Oc. Atlantic în lungul țărmului Africii, cu principala insulă Tenerife (aparține Spaniei), Baleare (Spania), Corsica (Franța), Sicilia și Sardinia (Italia) Creta și Arhipelagurile Ciclade și Sporade (aparțin Greciei), Cipru și Malta.
- **golfuri**:Biscaya (Oc. Atlantic), Botnic, Finic (la Marea Baltică), Odessa (la M. Neagră), Genova și Lyon (la M. Mediterană);
- **strâmtori**: Calais (între Europa și M. Britanie), Gibraltar (între M. Mediterană și Oc. Atlantic), Bosfor și Dardanele (între M. Neagră- M. Marmara- M. Mediterană), Kerci (între M. Azov- M. Neagră)

• **Tipuri de țărmuri:**

- **cu fiorduri**: specifice regiunilor litorale înalte care au fost modelate de ghețari. Fiordurile sunt vechi văi glaciare invadate de apele mării și au aspectul unor golfuri înguste cu pereți înalți și abrupți. Cunoscute sunt cele de pe țărmul Norvegiei în pen. Scandinavia.
- **cu riass**: s-au format în zone cu munți și podișuri ușor înălțate. Se caracterizează prin golfuri ramificate ce pătrund adânc, pe cursul văilor, pe uscat. Se întâlnesc în NV Spaniei (Peninsula Bretagne)
- **cu canale sau de tip dalmațian**. Se întâlnesc în regiunile deluroase sau muntoase cu structura cutată, iar cutele sunt orientate paralel cu țărmul . Prin înaintarea liniei de țărm, văile și depresiunile au devenit canale, între care au rămas culmile ca insule. Se întâlnesc pe țărmul E. al M. Adriatice (Dalmația);
- **cu lagune**: specifice câmnpiilor litorale joase. Sunt lacuri formate prin bararea cu aluviuni a unor vechi golfuri. Se găsesc pe țărmul românesc al M. Negre (complexul lagunar Razim- Sinoe); al Mării Baltice, în N. Poloniei.
- **cu limane**: se formează prin bararea gurilor de vărsare a apelor curgătoare ce se varsă în mări (Se întâlnesc pe țărmul Mării Negre în România și Ucraina)
- **cu delte**: la gurile de vărsare ale unor fluvii, unde platforma litorală este extinsă. Formarea deltei este coordonată de mai mulți factori: existența unei mari cantități de aluviuni

aduse de fluviu, lipsa mareelor ; panta redusă a fluviului; curenții marini care determină formarea de grinduri. Ex: deltele fluviilor: Volga, Rhon, Rin, Tibru, Dunăre;

- **cu estuare**: la gurile de vărsare larg deschise în zone cu maree puternice; la flux curenții mareici erodează malurile, iar la reflux se retrage spălând aluviunile și lărgind gura de vărsare. Exemplu: estuarele Tamisei, Senei, Elbei.

Relieful Europei

1 Trepte și unități morfostructurale

- altitudinal, relieful Europei se desfășoară între 0 m și 4.807 m, vf. Mont Blanc din Munții Alpi și dacă se iau în considerare Marea Caspică și Munții Caucaz se înscrie între 28 m (în apropierea Mării Caspice), și 5.642 m (vf. Elbrus din Munții Caucaz)
- altitudinea medie este de 340 m, doar 1,5% din spațiul Europei are peste 2000 m;
- din punct de vedere al *treptelor de relief*, predomină altitudini reduse;
  - 84- 85% sunt câmpii și dealuri joase, sub 500 m;
  - 15- 16% munți și dealuri înalte.
- din punct de vedere *tectonic*, Europa aparține plăcii Euroasiatice, cu două unități morfostructurale:

a) unități de platformă precambriene, care reprezintă cel mai vechi nucleu continental: Scutul baltic în N și platforma Est- europeană în E

b) unități de orogen (formate prin încrețire):

b.1. ***caledonice*** (aparțin orogenezei caledonice), cuprind munții formați la începutul paleozoicului: Munții Scandinaviei, Scoției și Grampiani.

b.2. hercinice (aparțin orogenezei hercinice), formate în a doua parte a paleozoicului; acest lanț montan se întindea din V. Europei, pen. Iberică până în Pen. Crimeea și Munții Ural. Acest lanț montan este puternic erodat apărând sub formă de masive și podișuri tocite și acoperite de strate sedimentare mai noi: Munții Penini și Cambrieni (din arhipelagul britanic), podișul (meseta) spaniol, Masivul Central Francez, Masivul Renan, Munții Pădurea Neagră, Munții Rodopi, Rila și Pirin (toți din pen. Balcanică), Munții Măcinului din N Dobrogei, podișul Boemiei, pod. Ardeni, Munții Ural.

b.3. alpine (aparțin orogenezei alpine), formate de la sfârșitul cretacicului până în cuaternar; cuprind munți înalți, tineri din S. Europei: Pirinei, Alpi, Sierra Nevada (din S Spaniei), Carpați, Dinarici, Balcani, Pindului și Caucaz.

- activitatea vulcanică din neogen aparea reprezentată prin cel mai lung lanț vulcanic stins, localizat în V. Carpaților Orientali și în Masivul Central Francez.
- vulcani activi se găsesc în prezent în zona mediteraneană : Etna, Vezuviu, Stromboli și în Islanda: Heklea și Askja.

2. Relieful major al Europei

- Se diferențiază după aspectul exterior (altitudine, petrografie, fragmentare, înclinare) și după dimensiuni (suprafață, orientare). Astfel, acestea sunt:

1. Munții

- ***Scandinaviei/ Alpii Scandinaviei***
  - situați în Norvegia și V Suediei; - formați în orogeneza caledonică;
  - au în jur de 2500 m - au ghețari montani actuali, relief glaciar, platouri create de calota glaciară și văi ce se termină în ocean cu fiorduri;
- ***Munții Grampiani***
  - situați în N Marii Britanii; - formați în orogeneza caledonică;
  - au roci dure; - altitudinea maximă 1343 m vf. Ben Nevis;
- ***Munții Penini***
  - situați în centrul Marii Britanii; formați în orogeneza hercinică;

- Câmpia Înaltă a Dunării între Dunăre şi Podişul Prebalcanic
- **Clima** : temperat –continentală la nord de M-ţii Stara Planina şi mediteraneană în sud.
- **Apele**: Dunărea cu afluenţii săi şi Marița, Struma, care curg spre Marea Egee;
- **Vegetaţia**: păduri şi elemente mediteraneene în sud (migdali, chiparoşi, castani) etc;
- **Populaţia**: peste 7,7 mil. loc; spor natural negativ şi spor migrator negativ; populaţia este formată din bulgari, turci, rromi(5%).
- **Oraşele**: Sofia, Plovdiv,Varna, Burgas, Ruse;
- **Economia**: - resurse naturale variate dar reduse cantitativ, mai importante sunt rezervele de lignit, minereuri neferoase, petrol, gaze naturale;
- industria: textilă, alimentară, energetică , siderurgică, constructoare de maşini, chimică;
- agricultura : tutun (locul II pe Glob),trandafiri (3/4 din productia mondiala de ulei de trandafiri), viticultura, cereale, plante tehnice;
- transporturile: transporturile feroviare şi maritime (porturi-Burgas,Varna);
- cea mai importantă regiune turistică este litoralul bulgăresc al Mării Negre, cu staţiuni balneo-maritime: Balcik, Varna, Burgas, Albena, Nisipurile de Aur etc.
- **Legaturile dintre România şi Bulgaria** se realizează prin punctele de frontiera Vama Veche - rutier, Negru-Vodă-feroviar, Giurgiu-Ruse-rutier şi feroviar.

State (nemembre ale U.E.)

a. Norvegia

- *Aşezare:* în Europa Nordică; ocupând partea de V a peninsulei Scandinave;
- *Vecini:* E Suedia; NE Rusia şi Finlanda; V şi S Oceanul Atlantic;
- *Suprafaţa:* 323.750 km^2; *Populaţia:* 4.5 milioane locuitori; *Densitatea:* 14 loc./ km^2;
- *Capitala:* Oslo; *Alte oraşe:* Bergen, Trondheim, Stavanger;
- *Relieful:* muntos, munţii Alpii Scandinaviei; are numeroşi ghețari şi relief glaciar, ţărmuri cu fiorduri.
- *Clima:* temperat-oceanică în SV şi rece- subpolară în N;
- *Apele:* numeroase, scurte, cu debite bogate şi mare potenţial hidroenergetic.
- *Economia:* - are resurse bogate: petrol (locul V în lume), gaze naturale, fier, cupru, zinc, aluminiu;

- dezvoltată, bazată pe o industrie diversificată şi servicii, ce deţin 62% din PIB;
- *industria:* petrochimică, energetică (aproape în întregime energia electrică produsă în hidrocentrale) construcţii de nave maritime, textilă şi alimentară;
- *agricultura:* creşterea bovinelor, ovinelor şi animalelor pentru pielicele (vizoni, vulpi, etc.)
- *transporturi:* moderne, maritime, rutiere (cel mai lung tunel rutier din lume Laerdal- 24.5km) - *turism:*dezvoltat.

b. Serbia

- *Aşezare:* în Europa Sudică; în peninsula Balcanică, fără ieşire la mare.
- *Vecini:* N- Ungaria; E- România; S- Macedonia, Albania,Muntenegru,; V- Bosnia şi Herţegovina, Croaţia.
- *Suprafaţa:* 88.300 km^2; *Populaţia:* 10.2 milioane locuitori; *Densitatea:* 115 loc./ km^2;
- *Relieful:* N- Câmpia Voivodinei, V Munţii Dinarici, SE munţii Carpaţi;
- *Clima:* temperat-continentală moderată;
- *Apele:* Dunărea, cu afluenţii săi Tisa, Timiş, Sava, Morava, Drava.
- *Capitala:* Belgrad; *Alte oraşe:* NoviSad, Niş, Kragujevac;
- *Economia:* afectată de procesul dezintegrării federaţiei iugoslave şi a bombardamentelor NATO.

- *industria:* metalurgică, constructoare de maşini, chimică, textilă, alimentară;

- *agricultura:* cereale, plante tehnice, pomicultură (pruni locul I în Europa), viticultura;

- *transporturi:* feroviare, rutiere, fluviale.

d.Republica Moldova

• **Asezarea geografica :** la E si N –E de Romania , teritoriul se desfaşoară intre Prut si Nistru.

• **Relieful :-** dealuri joase si campie , dezvoltate pe un fundament vechi;

• Principalele unitati de relief:

-Podişul Moldovei de Nord - Podişul Moldovei Centrale-alt maximă 430 m

- Podişul Nistrului - Câmpia Moldovei de Nord

- Câmpia Moldovei de Sud - Câmpia Nistrului inferior

• **Clima : continentală** cu influenţe oceanice reduse; precipitaţiile sunt cuprinse între 450-550 mm/an;

•**Apele:** Dunărea (500 m), râurile Prut (formează graniţa dintre România şi Republica Moldova), Nistru; lacuri de acumulare Stanca Costeşti pe Prut şi Dubăsari pe Nistru;

• **Vegetaţia :** stepa şi silvostepa în S; păduri de foioase în centru şi Nord; stepa a fost înlocuită cu terenuri agricole;

Solurile : molisoluri cu fertilitate mare;

Populatia: 4 mil .locuitori ;sporul natural este redus; populaţia urbană este redusă: sub 40%.. Oraşele: Chişinău,Tiraspol, Bălţi, Tighina, Soroca, Cahul etc;

• **Economia:** - caracter agrar; - resursele naturale: reduse cantităţi de roci de construcţie, cărbuni inferiori;

- agricultura : viţa de vie, pomi fructiferi, cereale, plante tehnice (floarea soarelui, tutun);

- industria : alimentară, textilă, constructoare de maşini;

• **Legaturile dintre Romania şi Republica Moldova** se realizează prin punctele de frontieră: Ungheni şi Galaţi (feroviare), Albiţa (rutier).

e.Ucraina

• **Aşezarea geografică: în Europa de E. în N şi E României**; are ieşire la Marea Neagră şi Marea Azov; locul II în Europa ca suprafaţă (dupa Rusia) şi al VI-lea ca număr de locuitori;

• **Relieful:** variat, predomină podişurile şi câmpiile: Podişul Podolic- partea central- vestică, sub 500 m; Colinele Donetkului- la nord de Marea Azov; Câmpia Niprului în centru: Câmpia Mării Negre – în sud.

- M- ţii Carpaţii Păduroşi -în vest, alitudinea maximă este 2061m. Din M-tii Carpaţi izvorăsc: Tisa, Prut, Siret, Nistru;

• **Apele :** Nipru, Nistru, Bugul de Sud, Donet şi Dunarea (prin braţul Chilia);

• **Vegetaţia:** păduri de amestec, păduri de foioase, stepa şi silvostepa;

• **Populaţia:** peste 46 mil.loc., formată din ucraineni, ruşi;

• **Oraşele** : Kiev, Harkov, Odessa, Donetk, Krivoi Rog;

• **Economia** : prezinta importante resurse de subsol: cărbuni superiori în Donbass (locul III în Europa la producţie), cărbuni inferiori , minereuri de fier (locul II la producţie), minereuri de mangan, uraniu, sulf etc.

- principalele ramuri industriale: industria extractivă, industria energiei electrice, siderurgică, constructoare de maşini, chimică, petrochimică;

- **agricultura**: cereale, cartofi, sfeclă de zahăr, floarea soarelui, viticulture (Pen.Crimeea), pomicultură şi creşterea animalelor (bovine şi porcine);

- **transporturile rutiere** (cea mai mare retea de autostrăzi din Europa de Est), fluviale, feroviare, maritime etc.

- **turismul** : litoralul ucrainean al Mării Negre, mai ales Crimeea;

- **Legatura dintre România şi Ucraina** se realizează prin punctele de frontieră: Vicşani-feroviar, Siret- rutier la care se adugă Halmeu şi Sighetu Marmaţiei;

VARIANTA 1 **(30p)**

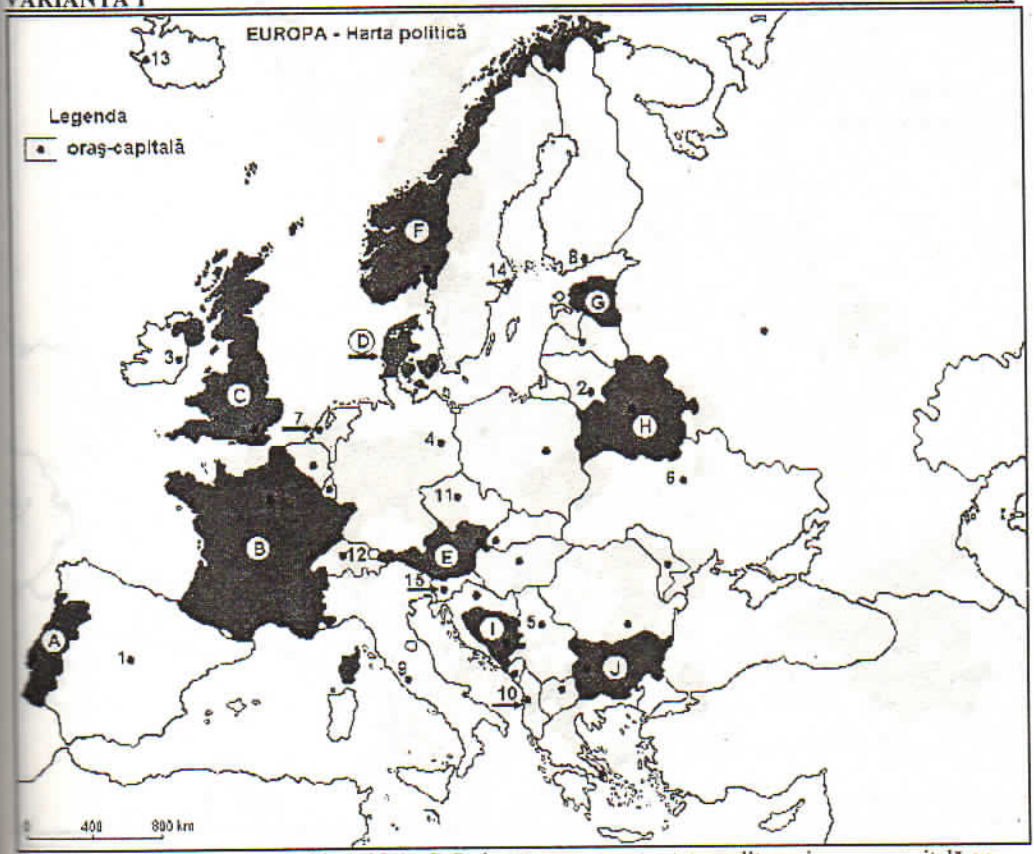

Harta de mai sus se referă la subiectul I A- C. Pe hartă sunt marcate state cu litere şi oraşe - capitală cu numere. **A.** Precizaţi:1.numele statelor marcate, pe harta, cu literele **D** şi **G;** 2.numele oraşelor-capitală marcate, pe hartă, cu numerele 1 şi 4. **4p**

B. Scrieţi, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propoziţiile de mai jos:

1. Lisabona este capitala statului, marcat pe hartă, cu litera .....
2. Oraşul - capitală marcat, pe hartă, cu numărul 11 se numeşte....
3. Munţii Penini se găsesc în statul marcat, pe hartă, cu litera **6p**

C. Scrieţi, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmaţiile de mai jos:

1. Ţărmurile cu fiorduri sunt specifice statului, marcat, pe hartă cu litera: **a.** A; **b.** B; **c.** F; **d.** J; **2p**
2. Fluviul Pad este situat în statul a cărui capitală este oraşul marcat, pe hartă, cu numărul: a. 5 b. 9 c. 11 d. 14 **2p**
3. Viticultura se practică pe spaţii întinse în statul, marcat, pe hartă, cu litera:a. B; b. F; c. G; d. H. **2p**
4. Capitala Sloveniei este oraşul marcat pe hartă cu numărul: a. 11; b. 12; c. 14; d. 15 **2p**
5. Formaţiuni vegetale de tip *maquis* sau *gariga* sunt specifice pe teritoriul statului marcat, pe hartă, cu litera: **a.** B; **b.** C; **c.**G; **d.** H; **2p**

D. Precizaţi trei deosebiri între clima Eurpei nordice şi clima Europei sudice.
Nota 1: *Deosebirile se pot referi la oricare dintre următoarele elemente de* ***climă:*** *tip de climă, temperaturi medii anuale, precipitaţii medii anuale, vânturi, amplitudine termică.* ***Nota 2:*** *Punctajul complet va fi acordat numai dacă cele trei deosebiri vor fi prezentate comparativ şi nu separat.* **6p**

E. Precizaţi: 1. o cauză a prezenţei lacurilor glaciare în Peninsula Scandinavă.
2. o cauză a fenomenului de îmbătrânire a populaţiei Europei **4 p**

VARIANTA 100 **(30p)**

Harta de mai jos se referă la subiectul I A-C. Pe hartă sunt marcate state cu litere și orașe - capitală

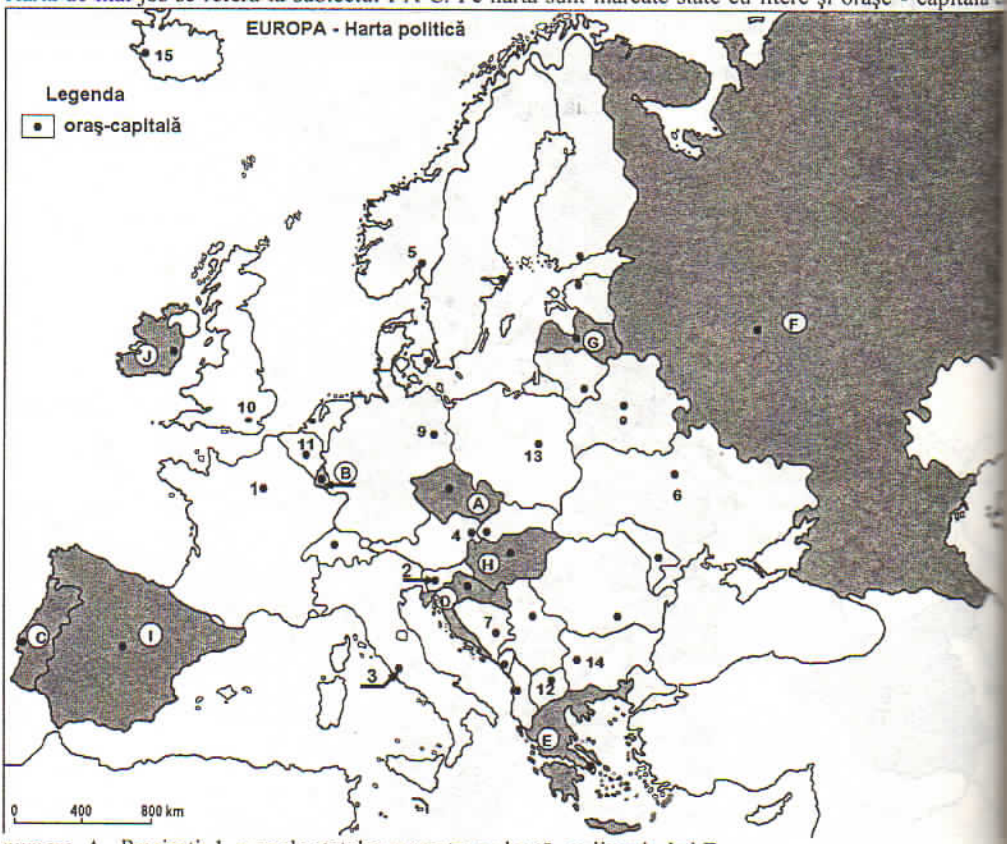

numere. **A.** Precizați: 1. numele statelor marcate, pe hartă, cu literele J și E.
2. numele orașelor-capitală marcate, pe hartă, cu numerele 7 și 13. 4p

B. Scrieți, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:
1. Statele marcate pe hartă cu literele C și I sunt situate în Peninsula .....
2. Munții Caucaz sunt situați pe teritoriul statului marcat, pe hartă, cu litera. ..
3. Fluviul Tibru traversează orașul capitală marcat, pe hartă, cu numărul... 6p

C. Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmațiile de mai jos: 1. Insula Creta aparține statului notat pe hartă cu litera: **a.** A; **b.** B; **c.** D; **d.** E; 2p
2. Orașul capitală marcat pe hartă cu numărul 10 este străbătut de fluviul:
a. Sena b. Severn c. Tamisa d. Tejo 2p
3. Lacurile Ladoga și Onega sunt situate pe teritoriul statului marcat, pe hartă, cu litera:
a. A **b.** F **c.** I **d.** J 2p
4. Peninsula Kola aparține statului marcat, pe hartă, cu litera: **a.** B; **b.** E; **c.** F; **d.** I; 2p
5. Statul marcat, pe hartă, cu litera E se remarcă la cultura de:
a. măslin b. Porumb c. secară d. sorg 2p

D. Precizați trei deosebiri între **relieful** statului marcat, pe hartă, cu litera **F** și **relieful** statului marcat cu litera **I.**

E. 1. Precizați două tipuri de energie alternativă utilizată în statele din Europa Vestică;
2. Notați două state vest-europene în care se utilizează tipurile de energie precizate anterior. 4p

Răspunsuri

Subiectul I — **Varianta 1**

1. D: Danemarca; G. Estonia; 2. 1: Madrid; 4: Berlin.
1: A; 2: Praga; 3: C. **C.** 1. c: 2. b; 3. a; 4. d; 5. a.
Deosebiri: - Temperatura medie anuală în nordul Europei este între 0 şi - 4^0 C, iar în sudul estui continent de 18 ^{0}C.
- Cantitatea de precipitaţii medii anuale este de circa 500-800 mm/an dominant sub formă de zăpadă şi de 500-1000 mm/an în peninsulele din sudul Europei.
- În nordul Europei este clima subpolară, iar în sud este clima mediteraneană.
1. În Peninsula Scandinavă, lacurile glaciare sunt determinate de prezenţa climatului rece, subpolar, iar gheţarii s-au instalat chiar de la 0 m, gheţari de calotă, iar prin topirea lor au rezultat lacuri glaciare.
2. Fenomenul de îmbătrânire demografică a populaţiei Europei este determinat de declinul natalităţii care anunţă o scădere a sporului natural şi trecerea la reproducerea 0.

Subiectul I — **Varianta 2**

1. C: Italia; D: Spania; 2. 7: Londra; 12: Atena **B.** 1: C; 2: D; 3: J
1: b; 2: d; 3: c; 4: b; 5: b **D.** Deosebiri:
- Munţii Alpi sunt munţi tineri, formaţi prin orogeneza alpină, iar Munţilor Scandinaviei sunt munţi vechi, formaţi prin orogeneza caledonică. - Altitudinea maximă în Alpii Scandinaviei este de ~ 2500 m, iar în Munţii Alpi de 4807 m.
Asemănare:
- relieful în ambele unităţi a fost modelat de gheţari.
1. Altitudinea maximă depăşeşte 3000 m
2. Europa vestică se află sub influenţa maselor de aer vestice umede şi răcoroase, care aduc precipitaţii bogate, influenţa acestor mase de aer slăbeşte în Europa Centrală, unde se îmbină influenţele maselor de aer provenite din N sau E şi de aceea precipitaţiile scad de la V la E ajungând sub 500 mm/an (în E).

Subiectul I — **Varianta 3**

1. B: Portugalia; D: Regatul Unit; 2. 3: Madrid; 10: Moscova
1:15; 2:I; 3: F **C.** 1: b; 2: c; 3: a; 4: d; 5: c
Deosebiri între clima din nordul Europei şi clima din sudul Europei:
- în nordul Europei este climat subpolar, iar în sudul Europei – climat mediteranean;
- temperatura medie anuală este între 0^0 şi -4^0 C în nordul Europei şi ~ 12^{0}C în sudul Europei.
- cantitatea medie de precipitaţii este de 500-800 mm/an dominant sub formă de zăpadă, iar în Europa sudică este de 600-900 mm/an, mai mari pe cele mai înalte culmi ale munţilor.
1. Peste 40% din populaţia multor state europene a depăşit vârsta de 40 de ani şi o soluţie imediată a fost afluxul de imigranţi.
2. Prezenţa curentului maritim cald al Golfului care scaldă ţărmurile Peninsulei Scandinave contribuie la încălzirea aerului şi creează condiţii climatice favorabile dezvoltării pădurilor, iar Groenlanda este scăldată de curenţi reci şi se află în apropierea Oceanului Arctic.

Subiectul I — **Varianta 4**

1. D. Polonia; H: Bulgaria; 2. 4: Oslo; 6: Praga.
1: oceanic; 2: Sena; 3: Haga (Amsterdam) **C.** 1: b; 2: a; 3: a; 4: b; 5: c
2 deosebiri între relieful Munţilor Alpi şi relieful Munţilor Ural:
- Munţii Alpi sunt munţi tineri, formaţi prin cutare în orogeneza alpină, iar Munţii Ural sunt munţi vechi, formaţi in timpul orogenezei hercinice.
- Munţii Alpi au un relief glaciar, iar în Munţii Ural nu este acest relief.

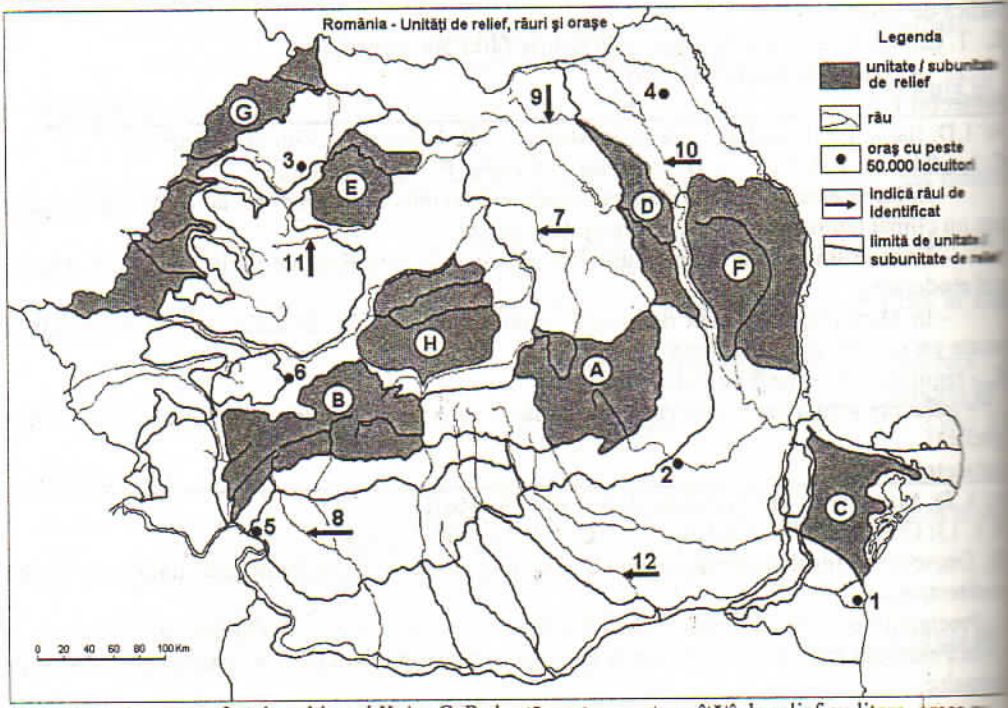

Harta de mai sus se referă la subiectul II A - C. Pe hartă sunt marcate unităţi de relief cu litere, oraşe cu numere de la 1 la 6 şi râuri cu numere de la 7 la 12. **A.** Precizaţi: 1. numele unităţilor de relief marcate, pe hartă, cu literele **E** şi **F**; 2. numele râurilor marcate, pe hartă, cu numerele **8** şi **11.** 4p

B. Scrieţi, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propoziţiile de mai jos:

1. Şisturi verzi se găsesc în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera...
2. Lacuri glaciare se găsesc în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera...
3. Port la Dunăre este oraşul marcat, pe hartă, cu numărul... 4p

C. Scrieţi, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre afirmaţiile de mai jos: 1. Silvostepa este prezentă în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera:

a. A b. D c. E d. G 2p

2. Un important centru siderurgic este oraşul marcat, pe hartă, cu numărul:

a. 3 b. 4 c. 5 d. 6 2p

3. Resurse de huilă se găsesc în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera:

a. A b. B c. E d. F 2p

4. Este reşedinţa judeţului Sălaj oraşul marcat, pe hartă, cu numărul: **a.** 2 **b.** 3 **c.** 4 **d.** 6 2p

5. Domuri gazeifere se întâlnesc în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera:

a. A b. C c. F d. H 2p

D. Precizaţi trei deosebiri între relieful Munţilor Apuseni şi **relieful** Grupei Făgăraş.

Nota 1: *Deosebirile se pot referi la oricare dintre următoarele aspecte ale reliefului: mod de formare, tipuri de roci, distribuţia spaţială a altitudinilor, gradul de fragmentare, orientarea culmilor şi văilor principale, tipuri genetice de relief, alte aspecte specifice ale reliefului.* ***Nota 2:*** *Punctajul complet va fi acordat numai dacă cele trei deosebiri vor fi prezentate comparativ şi nu separat.* 6p

E. Precizaţi două cauze care să explice faptul că în Carpaţii Orientali sunt numeroase centre ale industriei produselor lactate. 4p

ARIANTA 100 (30p)

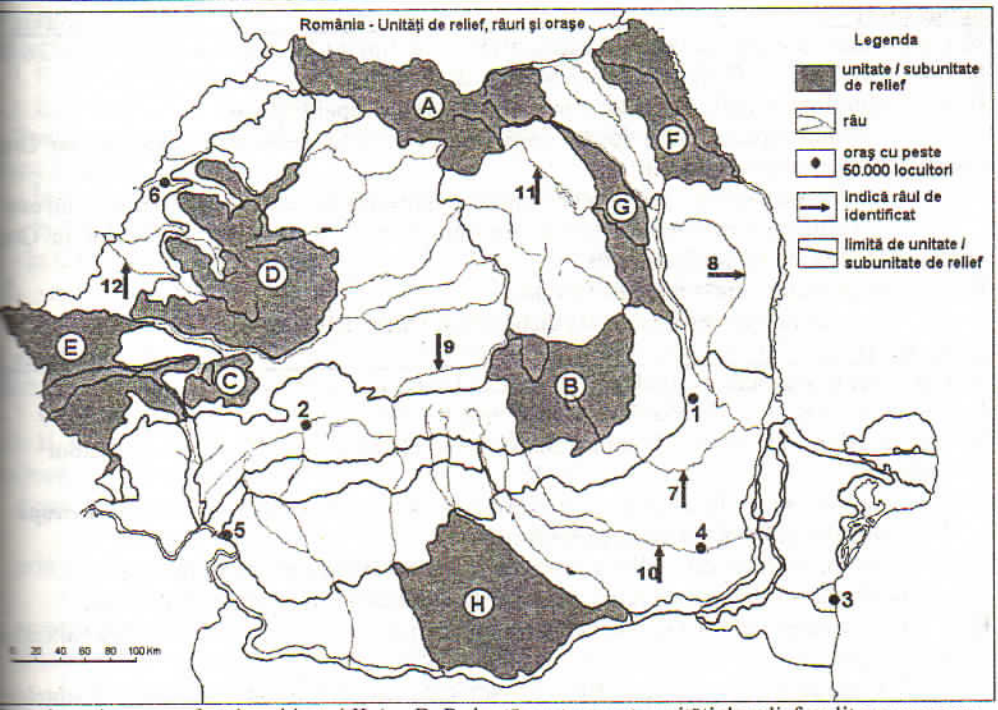

rta de mai sus se referă la subiectul II A – D. Pe hartă sunt marcate unități de relief cu litere, orașe cu mere de la 1 la 6 și râuri cu numere de la 7 la 12. **A.** Precizați: 1. numele unităților de relief marcate, pe rtă, cu literele **B** și **G**. 2. numele râurilor marcate, pe hartă, cu numerele **10** și **12**. **4p**

Scrieți, pe foaia de examen, răspunsurile corecte care completează propozițiile de mai jos:
Depresiunea Maramureș se află în unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera ...
Orașul marcat, pe hartă, cu numărul **2** se numește ...
Orașul Piatra Neamț este străbătut de râul marcat, pe hartă, cu numărul ... **6p**

Scrieți, pe foaia de examen, litera corespunzătoare răspunsului corect pentru fiecare dintre rmațiile de mai jos: 1. Unitatea de relief marcată, pe hartă, cu litera **B** este formată predominant din ...: **a.** metamorfice **b.** sedimentare **c.** vulcanice **d.** magmatice **2p**

Orașul marcat, pe hartă, cu numărul **5** este un important centru al industriei:
aluminiului **b.** energetice **c.** de utilaj petrolier **d.** siderurgice **2p**

Subunitatea Podișului Moldovei marcată, pe hartă, litera **F** are un climat cu influențe:
continentale **b.** pontice **c.** oceanice **d.** de tranziție **2p**

Râul marcat, pe hartă, cu numărul **9** desparte grupele montane: **a.** Bucegi de Făgăraș;
Făgăraș de Parâng; **c.** Parâng de Retezat – Godeanu; **d.** Retezat – Godeanu de Banatului **2p**

Râul marcat, pe hartă, cu numărul **8** străbate orașul:
Bacău **b.** Bârlad **c.** Focșani **d.** Iași **2p**

Precizați trei deosebiri între **clima** unității de relief marcate, pe hartă, cu litera **E** și **clima** unității relief marcate cu litera **G**. ***Nota 1:*** *Deosebirile se pot referi la oricare dintre următoarele elemente de imă: temperaturi medii anuale, precipitații medii anuale, vânturi, etaj climatic, influență climatică.* ***Nota 2:*** *Punctajul complet va fi acordat numai dacă cele trei deosebiri vor fi prezentate comparativ u separat.* **6p**

Precizați: 1. un factor care a contribuit la creșterea densității populației în Depresiunea Brașov. un factor care a determinat amplasarea unui număr mare de rafinării în Câmpia Română. **4p**

VARIANTA 1 (30p)

Reprezentarea grafică de mai jos se referă la subiectele III A şi B şi prezintă evoluţia temperaturilor şi precipitaţiilor medii lunare

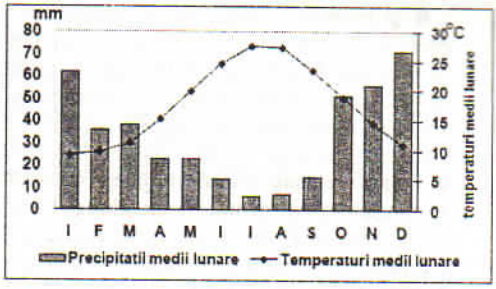

A. Precizaţi: 1.valoarea minimă a cantităţii de precipitaţii, precum şi luna în care se înregistrează; 2. valoarea maximă a temperaturii medii din luna ianuarie. 4p

B. 1. Tipul de climă în care se înregistrează valorile menţionate în diagrama climatică de mai sus este: a. ecuatorial; b. mediteranean (subtropical); c. temperat - oceanic d. subpolar;

2. Cea mai mare cantitate de precipitaţii se înregistrează în intervalul: a. aprilie – iunie b. noiembrie – ianuarie; c. iulie – august d. septembrie – noiembrie;

3. Temperaturile au valori ridicate în anotimpul de vară datorită pătrunderii maselor de aer: a. ecuatorial b. polar maritim c. polar continental d. tropical 6p

C. Pentru **Italia**, precizaţi: 1. aşezarea geografică; 2. trei unităţi de relief; 3. un tip de climat; 4. două insule care aparţin acestui stat; 5. trei ramuri industriale. 10p

D. Comparaţi **economia** Ungariei cu **economia** Republicii Moldova, precizând trei deosebiri. *Nota 1: Deosebirile se pot referi la oricare din următoarele elemente: agricultură, industrie, turism şi comerţ exterior. Nota 2: Punctajul complet va fi acordat numai dacă cele trei deosebiri vor fi prezentate comparative şi nu separat.* 6p

E. Precizaţi: 1. două state ale UE cu ieşire la Marea Baltică;
2. cele două state care au aderat la UE în 2007. 4p

VARIANTA 2 (30p)

Reprezentarea grafică de mai jos se referă la subiectul **III A - B** şi prezintă valorile densităţii populaţiei în câteva state europene în anul 2005.

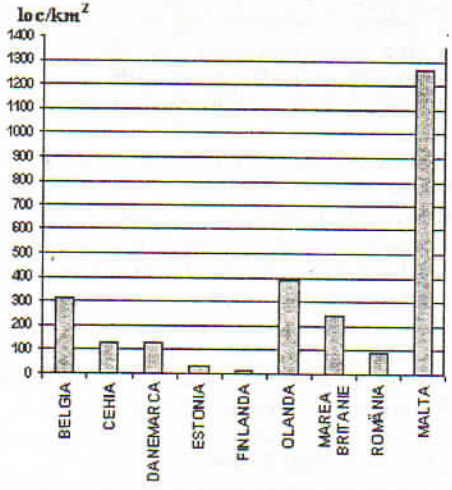

A. Precizaţi: 1. valoarea maximă a densităţii populaţiei şi numele statului în care se înregistrează aceasta; 2. valoarea minimă a densităţii populaţiei şi numele statului în care se înregistrează aceasta. 4p

B. Alegeţi un argument, dintre cele de mai jos, care explică cel mai bine valorile densitaţii populaţiei, pentru fiecare dintre următoarele ţări: **Olanda, Finlanda, Malta**: **1.** climat rece, suprafeţe mari ocupate de păduri şi lacuri; **2.** relief jos, climat temperat-oceanic grad ridicat de urbanizare, suprafaţă relativ mică; 3. relief predominant muntos şi climă tropicală. 4. suprafaţă foarte mică. 6p

C. Pentru **Regatul Unit al Marii Britanii şi Irlandei de Nord**, precizaţi:
1. două unităţi de relief; **2.** un râu sau fluviu; **3.** două resurse ale subsolului; **4.** două oraşe mari, altele decât capitala; **5.** trei ramuri industriale. **10p**

D. Comparaţi **cadrul natural** al Serbiei cu cel al Ungariei, precizând două asemănări şi o deosebire. *Nota 1: Asemănările şi deosebirea se pot referi la caracteristici ale: reliefului, climei, reţelei hidrografice, vegetaţiei şi solurilor. Nota 2: Punctajul complet va fi acordat numai dacă asemănările şi deosebirea vor fi prezentatecomparativ şi nu separat.* 6p

E. Precizaţi patru surse de energie nepoluantă utilizată de ţările dezvoltate ale Uniunii Europene în scopul protecţiei mediului. 4p